Info SOLUTIONS international

ISI is uw on-line hulpmiddel bij het leren van vreemde talen. Dankzij de unieke benadering zult u in ongekend korte tijd de taal van uw keuze onder de knie krijgen.

De Chinese klanken

Les 4
Tonen en toonveranderingen

Elke lettergreep in het Chinees is voorzien van zijn eigen ***toon,*** die verwijst naar de toonhoogte waarmee een lettergreep wordt uitgesproken. Iets soortgelijks bestaat ook in het Nederlands maar het is niet van invloed op de betekenis van het woord. Het wordt slechts gezien als een uiting van gevoel aan de kant van de spreker. Er zijn veel lettergrepen in het Chinees die dezelfde uitspraak hebben maar verschillende toonhoogtes, en die hierdoor dan ook verschillende betekenissen hebben. De toon van een woord vormt dan ook een cruciaal onderdeel van de lettergreep.

Het Mandarijn Chinees wordt gekenmerkt door vier tonen. Deze vier tonen, ***de eerste toon, de tweede toon, de derde toon*** en ***de vierde toon*** genoemd, zijn weergegeven in de diagram . hier rechts.

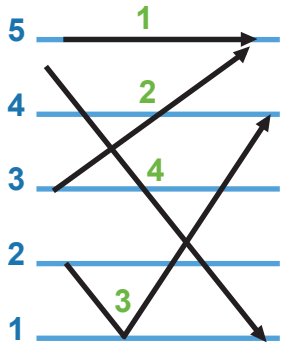

De eerste toon begint en blijft, zonder fluctuatie, bij de bovengrens van het toonbereik van de spreker. De tweede toon is een stijgende toon. Het begint halverwege het toonbereik van de spreker en stijgt. De derde toon is een dalende-stijgende toon. Het vallende gedeelte begint in het lagere gedeelte van het toonbereik en gaat omlaag. Vlak daarop volgt het stijgende gedeelte dat omhoog gaat tot het bovenste gedeelte van het toonbereik. De vierde toon is een dalende toon. Het maakt een scherpe daling vanuit het bovenste gedeelte van het toonbereik.

In het pinyin worden de vier tonen weergegeven door de onderstaande toontekens. Deze tekens worden boven de hoofdklinker geplaatst. Dit is de klinker die het hardst uitgesproken wordt en waarbij de mond het verst opengaat.

—	eerste toon	hoog en vlak	**mā**	moeder
ˊ	tweede toon	stijgend	**má**	hennip
ˇ	derde toon	stijgend-dalend	**mǎ**	paard
ˋ	vierde toon	dalend	**mà**	vloeken

Naast deze vier tonen heeft het Mandarijn Chinees een ***neutrale toon.*** De uitspraak is zachtjes en vlug. Een lettergreep met een neutrale toon wordt niet voorzien van een teken. De neutrale toon komt doorgaans voor bij grammaticale partikels en bij de onbenadrukte tweede lettergrepen van sommige woorden.

Nǐ hǎo **ma**?	Hoe gaat het?	Het woordje **ma** is een vraagwoordje dat wordt gebruikt om ja-nee vragen aan te duiden. Het heeft een neutrale toon.
Xiè**xie**	Dankjewel.	De tweede lettergreep **xie** heeft een neutrale toon.

De tegenstelling tussen twee tonen kan resulteren in een verschijnsel dat “sandhi” genoemd wordt, welke toonverandering betekent. Dit zijn de voornaamste *sandhis:*

1. Wanneer twee derde tonen samenkomen, verandert de eerste derde toon in een een tweede toon.

   Bijvoorbeeld: **shǒubiǎo** **shóubiǎo**
   Echter, het is gebruikelijk de toontekens onveranderd te laten.

2. Wanneer drie derde tonen samen voorkomen, veranderen de eerste twee in tweede tonen.

   Bijvoorbeeld: **Wǒ yě hǎo.** **Wó yé hǎo.**
   De toontekens die een derde toon aangeven blijven staan ondanks de tonale verandering.

3. Wanneer een derde toon gevolgd wordt door een eerste toon, een tweede toon, een vierde toon, of in sommige gevallen een neutrale toon, wordt de derde toon een zgn. *halve derde toon.* Een halve derde toon is een aangepaste derde toon. Het stijgt wel maar daalt niet.

   huǒchē
   gǎnqíng
   zhǔnbèi

   Zoals in de voorgaande voorbeelden blijft ook hier het toonteken voor de derde toon staan.
   Uit het voorgaande blijkt dat een volledige derde toon zelden voorkomt. Het komt alleen voor wanneer de lettergreep aan het eind van een woord staat, aan het eind van een zin of op zichzelf.

4. Twee belangrijke woorden **bù** (nee, niet) en **yī** (een) ondergaan toonveranderingen waarvoor de toontekens overeenkomstig veranderd worden.
   bù is normaal gesproken in de vierde toon, behalve wanneer het gevolgd wordt door nog een vierde toon lettergreep. In dit geval verandert het naar de tweede toon.

   bù duō **bù**rán **bù**guǎn **bú** cuò

   yī wordt bij het tellen als eerste toon gebruikt; als tweede toon vóór een vierde toon en als vierde toon vóór lettergrepen van de eerste, de tweede of de derde toon.

   yī **yí** cì **yì** běn